

Det kongelige Fornyings- og administrasjonsdepartement

PM 2006-18

Seniorpolitiske tiltak

Dato: 20.11.2006

Til: Statsforvaltningen og Riksrevisjonen

Gjelder: Statens personalhåndbok pkt. 7.5.9

Hovedtariffavtalens pkt. 5.9.1. Seniorpolitiske tiltak i staten. Retningslinjer med tillegg fra 20.november 2006. Dette PM erstatter PM 2006-14.

Seniorpolitiske tiltak (HTA pkt. 5.9.1)

For å legge til rette for at eldre arbeidstakere skal stå lenger i arbeid, har partene blitt enige om en del virkemidler i pkt. 5.9.1. Hensikten med virkemidlene er å beholde eldre arbeidstakere i arbeid slik at deres erfaringskompetanse kan nyttes lengre i den enkelte virksomhet og bidra til å dekke behovet for arbeidskraft.

Siden Hovedtariffavtalen ikke gjelder for ledere lønnet etter statens lederlønssystem, omfattes ikke disse av bestemmelsene. Tilsvarende gjelder for dommerlønssystemet og overenskomstlønnede i staten.

Pkt. 5.9.1 erstatter tidligere bestemmelse i HTA 2004 – 2006. Ordningen med kronebeløp/fridager fra forrige tariffperiode faller bort når de individuelle avtalene løper ut. I denne sammenheng gjør vi oppmerksom på at reglene i HTA pkt. 2.3.3. og 2.3.4., også kan nyttes for å beholde seniorarbeidstakere i arbeid.

Av pkt. 5.9.1 – Seniorpolitiske tiltak i staten – hovedtariffavtalen i staten for perioden 1. mai 2006 – 30. april 2008 fremgår at:

”Arbeidsgiverne i staten må legge til rette for at arbeidstakerne kan stå lenger i arbeid og ikke utstøtes fra arbeidslivet. Seniorpolitiske tiltak er viktig for å få arbeidstakerne til å utsette sin fratreden, for å sikre videreføring av eldre arbeidstakers erfaringskompetanse i den enkelte virksomhet og for å dekke behovet for arbeidskraft.

a) For å motivere eldre arbeidstakere til å stå lenger i arbeid, gis tjenestefri med lønn tilsvarende:

- to dager pr kalenderår for arbeidstakere som har fylt 62 år
- fem dager pr kalenderår for arbeidstakere som har fylt 65 år.

b) I tillegg til pkt a) kan arbeidsgiver lokalt, etter avtale med de tillitsvalgte, etablere ordninger innenfor rammene av:

- tjenestefri med lønn, tilsvarende inntil fire dager pr kalenderår for arbeidstakere som har fylt 62 år og inntil sju dager pr kalenderår for arbeidstakere som har fylt 65 år

- de retningslinjer som Fornyings- og administrasjonsdepartementet i samråd med hovedsammenslutningene utarbeider.

Dersom det lokalt etableres ordninger jf pkt b), skal disse omfatte alle arbeidstakere. Kommer partene lokalt ikke til enighet, kan tvisten ikke ankes. Arbeidsgivers tilbud skal da gjelde.

c) Uttak av tjenestefri med lønn foretas enten som hele dager eller som redusert arbeidstid etter avtale med arbeidsgiver. Alternativt kan det avtales at dagene godtgjøres med lønn, jf § 2, nr 1.”

FAD har i samråd med hovedsammenslutningene utarbeidet følgende retningslinjer.

1. Den nye ordningen gjelder i sin helhet fra og med 2006.
2. Fridager som del av seniorpolitiske tiltak kan ikke overføres til neste kalenderår. [\[1\]](#)
Eventuell godtgjøring for uavviklede fridager, jf pkt. 5.9.1 c) utbetales i forbindelse med første mulige lønnsutbetaling påfølgende år, og er pensjonsgivende. [\[2\]](#)
3. Når det gjelder deltidstillinger, gjelder ordningen forholdsmessig. Nærmere om hvordan dette skal beregnes, fastsettes lokalt i samråd med organisasjonene. [\[3\]](#)
4. Det er hensynet til tjenesten som avgjør hvordan fritiden kan tas ut, men intensjonen er at det utvises stor fleksibilitet, for eksempel i form av timer pr. dag eller hele dager, enkeltvis eller samlet pr. år.
5. Dersom partene inngår lokale særavtaler, jf pkt. 5.9.1.b), løper disse ikke utover 30.04.08.
6. Fornyings- og administrasjonsdepartementet har bestemt at arbeidsgiver, i tillegg til det som er fastsatt i Hovedtariffavtalen, kan inngå avtale med den enkelte arbeidstaker mellom 62 og 65 år om tjenestefri med lønn inntil 6 arbeidsdager pr. kalenderår. Individuelt avtalte fridager kommer dermed i tillegg til de kollektivt avtalte fridagene for denne aldersgruppa.

Etter fullmakt

Finn Melbø
ekspedisjonssjef

Reiersen
Marit Skaar
avdelingsdirektør

Saksbehandlere:

Finn Bjørnar Lund tlf. 22 24 48 82

Tone Engebretsen tlf. 22 24 48 54

[\[1\]](#) Fridagene tas ut etter at vedkommende har fylt år (henholdsvis 62 eller 65), og må benyttes samme år, jf pkt. 5.9.1 a) og b).

[\[2\]](#) Arbeidsgiver kan velge å godtgjøre eventuelle uavviklede fridager i henhold til lønnstabell A (jf. retningslinjenes §§ 2.1 og 2.2 og pkt. 5.9.1 a) i Hovedtariffavtalen). Dette gjelder de sentralt avtalte fridager. Slik godtgjøring utbetales i

forbindelse med første lønnsutbetaling påfølgende år, er pensjonsgivende og gir rett til feriepenger. For at en slik lønnsutbetaling skal bli pensjonsgivende, må den innrapporteres til Statens pensjonskasse, som vil informere nærmere om framgangsmåten for innrapportering på sin hjemmeside.

Individuelt avtalte fridager, eller lokalt kollektivt avtalte fridager som ikke er benyttet, godtgjøres ikke.

[\[3\]](#) For deltidsstillinger virker ordningen forholdsmessig, jf pkt. 5.9.1 a) og b). Arbeidstakere som er 63 år i 50 prosent stilling vil for eksempel ha rett til fri 50 prosent av full stilling. Tilsvarende gjelder arbeidstakere som har delvis avtalefestet pensjon.